

ΕΚΔΑΙΕΤΑΙ
ΚΑΤΑ
ΚΕΤΡΙΑΚΗΝ
ΣΥΝΑΡΟΜΗ
ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ
 ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΔΡ. 10
 ΕΣΤΕΡΙΚΟΥ Φ. Χρ. 10
 Τιμή Φύλλου
10 λεπτά 10
 *ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΣΤΕΡΟΝ
 — ΥΠΕΡ ΤΟΝ ΕΓΓΡΑΦ.

ΕΤΟΣ Α' | ΑΘΗΝΑΙ, Κυριακή 6 Ιουλίου 1903 | ΓΡΑΦΕΙΑ : 'Οδός Οικονόμου άριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 51

Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΤΗΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΣ

Γκρίπτε

*Καταδέξον, ώ μητέρα, ποῦ ἡ μεγάλη
 Καρδιά σου εἶν' αἰώνια ματωμένη.
 Στόν πόνο μου τῶ γέρον τὸ κεφάλι.*

*Με τὴν καρδιά ἀπ' τὴ λόγχη τρυπημένη,
 Τὸ γυῖό σου θλίβερά νὰ ξεφυχάη
 Βλέπεις, στοῦ κόπου τὴν κορηή, ἐκεῖ πέρα.*

*Τὸ βλέμμα σου στὸν οὐρανὸ πειάει,
 Κι' ἀναστενάξεις, ὦ φτωγὴ μητέρα,
 Γιὰ τὴ διπλὴ σαι δυστυχία, τὴν τόση.*

*Τὸ φοβερό πῶς τὸν αἰῶνα ποῦ
 Ποῦ με ξεσφίξει, ποῦσε ποῦ θά' ἰώση;
 Αὐτὸ ποῦ θέλω, ἐστὶν τὸ ξέρεαι μόνο.*

** Ὅπου κι' ἂν σέρνω τὸ ἄθλιο κορμί μου,
 Τὰ σπλάγχνα μου ἡ φοβὴ ἀναταράζει
 Κλαίω, καὶ κλαίω, γιὰτ' εἶμαι μοναχὴ μου,
 Μέσα στὰ στήθια μου ἡ καρδιά σπαράζει.*

*Στῆς χαοραγῆς τὸ εὐπνημα, ὦ Παρθένα,
 Σὰν ξεφυχοῦνε θλίβερά ὅλα τ' ἄστρα
 Σοῦ ἔκογα αὐτὰ τὰ κοίλονδα ἕνα ἕνα,
 Κι' ἡ κἀθε τοῦ παραθυριοῦ μου γλάστρα
 Ποιόσηκε ἀπὸ τὸ πιεζό μου δάκρυ.*

*Κι' ἡ πρόση, τοῦ ἡλιου ἀχτίνα σὲ μὴν ἄκρη
 Μὲ πρὸς τασε, με' ἰότη καθισμένη.*

** Ἀχ! σῶσε με, ὦ μητέρα, ποῦ ἡ μεγάλη
 Καρδιά σου εἶν' αἰώνια ματωμένη.
 Καὶ γῆρε σὶν κρημό μου τὸ κεφάλι.*

Πατριάρχης Μετάρρ. Γ. Θ. ΜΑΥΤΑ

**— Η ΤΟΥ ΒΑΘΟΥΣ
 Η ΤΟΥ ΥΨΟΥΣ
 ΜΑ ΟΛΟΤΑΧΩΣ**

ΛΕΓΕΤΑΙ—καὶ τι δὲν λέγεται τίς ἡμέρες αὐ-
 τές!—πῶς ὁ πρῶτος κατάλογος ποῦ πα-
 ρουσιάσθηκε ἀπὸ τὸν κ. Ράλλη στὸν Ἄνακτα,
 ἦταν στολισμένος καὶ με' τὰ ὀνόματα τῶν κ.κ.
 Παναγιωτοπούλου, Γουναράκη κ' ἐνός ἄλλου
 ἀκομη ἀστέρος, ἀπὸ τὴν περίφημη πλειάδα

ποῦ ἐκουρέλιασε ἀπὸ τὸ μπαλκόνι τοῦ γηραιοῦ
 Ἄναρχικοῦ τὸν Θρόνο καὶ τὴν Αὐλή.

Καὶ λέγεται πῶς ὁ Βασιλεὺς ἔσβυσε με'
 κόκκινο μολύβι καὶ με' κόκκινη ἀγανάκτησι τὰ
 ὀνόματ' αὐτὰ ἀπ' τὸν κατάλογο καὶ παρακά-
 λησε τὸν κ. Ράλλη νὰ μὴν ἐπιμείνῃ νὰ χειρο-
 τονηθοῦν Σύμβουλοι τοῦ Στέμματος οἱ ἐπι-
 μπαλκωνιοὶ αὐτοὶ ὕβρισταί Του.

Ὁ κ. Ράλλης τὴν ἐδέχτηκε τὴν θυσι' αὐ-
 τή. Ἄχ, καὶ τί δὲν δέχεται ὁ κοινοβουλευτικὸς
 ραμπαγιδισμὸς μας! Ἐκαρτομήση τοὺς ξυμ-
 μάχους, ἔκανε τὸ χατῆρι τοῦ Στέμματος. Κι' ἀ-
 νερριχτήθῃ ὡς ἀγριογατος ἐπὶ τὴν Ἀρχή.

Καὶ τὰ πράγματα ἐξανηλούθουν τὴν κανο-
 νικὴν τροχίαν τοῦ ψέμματος :

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕΝ νὰ μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ ἔχουμε
 κάποια ἀντίρρηση σ' ὅλ' αὐτά. Κάποια ἀν-
 τίρρησι ἡ ὁποία μᾶς σπρώχνει νὰ μὴν ἐπιδοκι-
 μάζουμε μ' ὄλον τὸ σεβασμὸ ποῦ τρέφουμε
 στὶς ἀποφάσεις τοῦ Ἄναρχου, τὴν μὴ Ὑπουργο-
 ποιήσι τῶν ξεθωριασμένων Ροβεσπιέρων τῆς ἐ-
 δοῦ τῆς Γ' Σεπτεμβρίου.

Ἄφου ἔγινε ὁ κ. Ράλλης πρωθυπουργὸς
 —μὴ λησμονῆτε πῶς ἡ Α. Ἐξοχότης εἶχε
 συστήσει στοὺς Σανιδάδες τῆς τελευταίας ἐσο-
 δείας νὰ γρυπνοῦν με' τίς σανίδες στὰ
 χέρια!—ἀφού μ' ἄλλους λόγους ἡ Α. Μ. ἐ-
 δέχτηκε γιὰ Πρωτοσύμβουλό Του τὸν τέως
 Ἀρχιὑβριστὴν Του, ἔπρεπε νὰ δεχθῇ ὡς συμ-
 βούλους Του καὶ τοὺς ἄλλους, τοὺς ὑπαρχη-
 γούς, ἤγουν δηλαδὴ νὰ εἰποῦμε τίς μαργιονέ-
 τες τοῦ θαλεροῦ σέλιγκα τῶν Θεσμῶν.

Ἐπρεπε νὰ γίνῃ Ὑπουργὸς καὶ ὁ κ. Γου-
 ναράκης καὶ ὁ κ. Παναγιωτόπουλος καὶ ὁ κ.
 Παπαστασινός. Κ' ἔπρεπε ἀκόμα κι' ἡ Αὐλή
 νὰ καθαρισθῇ καὶ νὰ φερέσουν τὰ κράνη καὶ τίς
 κατάχρυσες στολές τῶν Αὐλικῶν ὅλα τὰ πρω-
 τοπαλλήκαρα τῶν Φιλιατρῶν καὶ τῆς Μπαρ-
 μπάσαινας. Κ' ἔπρεπε τὰ δημόσια ὑπουργήμα-
 τα ὅλα πέρα πέρα νὰ παρακληθοῦν νὰ καταλά-
 θουν οἱ Σανιδάδες τῶν Ἀθηνῶν καὶ οἱ Γκραδά-
 δες τοῦ Πύργου καὶ οἱ Ξυλαγκουράδες τῶν

Φιλιατρῶν καὶ κάθε ἄλλης ἠρωϊκῆς Σανιδου-
 πόλεως.

ΕΤΣΙ μοναχὰ ὑπάρχει κάποια ἐλπίδα νὰ ξυ-
 πνήσουν καὶ οἱ φρόνιμοι, οἱ ὅποιοι με' φα-
 κερικὴ ἀπάθεια παρακολουθοῦν τὸ Ρωμέτικο νὰ
 γκρεμοτσακίζεται με' ἀξιοθαύμαστον νοχέλειαν
 καὶ νὰ πάρουν κι' αὐτοὶ τίς Σανίδες καὶ τοὺς
 Γκραδες στὰ χέρια καὶ νὰ φροντίσουν ν' ἀμυν-
 θοῦν κατὰ τῆς Κατεργαριάς τὴν ὁποίαν ἐνι-
 σχύουν στὸν ἀγῶνα τῆς οἱ Ἄνω με' τὴν ἀνοχὴ
 τοῦς καὶ οἱ Κάτω με' τὴν μωρία τοῦς.

Ἐτσι μοναχὰ ὑπάρχει κάποια ἐλπίδα νὰ
 θελήσουν Βασιλεία καὶ Λαὸς νὰ πρεθοῦν στὸ
 ἠρωϊκὸ τοῦτο πραξικόπημα ἀπὸ τὸ ὁποῖον θὰ
 ζημιωθῇ μὲν ὀλίγα τὸ Βουλγ., ἀλλὰ θὰ κερδίση
 πολὺ τὸ Ἔθνος καὶ θάναστηθῇ τὸ Βασιλεῖον
 τῆς Ἑλλάδος τὸ ὁποῖον σήμερον μεταμόρφώ-
 θηκε σὲ Βασιλεῖον τῆς Μπαρμπάσαινας, ἀφού
 καὶ Δουκάτον τοῦ Γερολοστάιν ἔπαυσε νὰ εἶνε πρὸ
 πολλοῦ.

Κ' ἔτσι μοναχὰ, ὅταν τὸ Κακὸ μᾶς περι-
 ζώσει ἀπ' ὅλες τίς μεριές κι' ὅταν ἡ πολυκέ-
 φλη Δημοκρατία καταπνίξῃ κάθε χυμὸν ζωῆς
 στὸν τόπον αὐτὸν, ὑπάρχει κάποια ἐλπίδα ν'
 ἀναφανῇ καὶ ὁ Ἄνθρωπος, ὁ Μεσσίας ποῦ ὄλοι
 με' λαχτάρῃ τὸν περιμένουμε καὶ ποῦ δὲν ἐρχε-
 ται, χωρὶς νὰ μᾶς δίνῃ καὶ κανένα σημεῖο πῶς
 ἔχει ἀπόφασι νὰ μᾶς ἔλθῃ, ἔστω καὶ ἀργά,
 καμμιά φορὰ.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΑΕΡΟΛΙΘΟΙ

2

Ὁ πόνος ὅταν παγώνῃ σὲ δάκρυ ... κυλᾷ ἕνα τραγοῦδι.
 ὅταν τοξεύεται εἰς λογισμὸν ... πέφτει ἕνας ἀερόλιθος.
 Ἡ εὐτυχία τὸ κάμνει ὅλα χυδαῖα, λέγει τις. Οἱ εὐγε-
 νεῖς τείνουν ὅλο πρὸς τὴν εὐτυχίαν χωρὶς ποτε νὰ τὴν φθά-
 νουν, λέγει ἄλλος.
 Μὴν νόκτα εἶδα ἕνα φάσμα. Ἐφόρει λευκὸ περικόρ-
 μιον καὶ μαύρη φούστα.
 Ἡ δμῖχλη τοῦ ἀορίστου, τὰ ἀκαχνούφασματᾶ τῆς φαν-
 τασίας, αἱ ἐνέσεις τῆς ἀγωνίας, ὁ πόθος γλυκυπέκρων αἰ-
 σθημάτων, ἡ ἄκρατος εὐγένεια, ὁ δισταχυμὸς τοῦ νοῦ, μοῦ
 ἔλεγον :

«Μη δμιλήσης πρὸς τὴν εὐτυχίαν. Μη εἶσαι περίεργος. Ἐκ τοῦ μακρόθεν... πόσον ὠραῖα! πόσον εὐγενικά!»
 Καὶ τὸ φῶμα ἔφυγε χωρὶς νὰ γινῶρισω ἐν τῷ γυμναστηρίῳ, χωρὶς νὰ χαρᾶξῃ τὸ ὄνομά του εἰς τὴν θύραν μου (ὅπως κάνουν τὰ ἀγαπῶντα φῶματα κατὰ τοὺς μάγους).
 Ὁ φαντασιοκόποι ἀρνητικὸς καὶ ἀνικνῶν Διαιτὶ τὰχα ἡ εὐτυχία τὰ κάνει: ὅλα χυδῖα: Διαιτὶ ἀρνεῖσθε ἕνα μίγξ κομμάτι τῆς ζωῆς:

Ἡ νομίζετε ἐπειδὴ σεῖς εἶσθε μπικκίληδες ὅτι ἡ χαρὰ πρέπει νὰ εἶναι μπικκίληκη;

Γνωρίζετε βεβαίως ὅτι ὁ ἀσθενὴς ἄνθρωπος μετατρέπει τὴν εὐτυχίαν εἰς ὄθριν; καὶ διὰ τοῦτο ἐθέσατε τὸν πόνον ὡς προφυλακτικὸν κατὰ τῆς ἀσθενείας του αὐτῆς. Δηλαδὴ κίμνετε τὸν ἄνθρωπον ἀρνητικῶς ἤρωα. Ἀλλὰ πόσον μεγαλειότερον, ὠραιοτέρον, ἀπολυτικώτερον θὰ ἦτο νὰ πλάσατε, νὰ μορφώσατε τὴν εὐτυχίαν ἔτσι, ὥστε οἱ ἄνθρωποι νὰ εἶναι θετικῶς ἤρωες, νὰ ἔχουν μίαν ἰδικὴν τὴν δύναμιν ὡς ἡμίθεοι καὶ ὡς θεοὶ νὰ τὴν μεταχειρίζονται νὰ τὴν ἀπολαμβάνουν.

Μίαν τέτοιαν εὐτυχίαν χωρὶς προλήψεις καὶ δάκρυα, χωρὶς μικρὰ ψεύδη καὶ πονηρὰ συμπεριφορὰ μήπως ἐννοῦσε, ὁ φῶμα πού μου ἔφυγε;...

Καὶ ὅμως τώρα ὁ πόνος σου κυλᾷ σὲ δάκρυ, σὲ τραγοῦδι, καὶ ὁ λογισμὸς εἶναι ψυχρὸς, τὴν σκέψιν, σὲν σοφία. Ἀλλὰ τὴν ἡερόλιθος ἀπὸ ἐνὸς σπαραγμένον ὠραῖον πόνον ἀποχωρισμένον περᾶ εἰς τὸ κενόν.

Ἡ εὐτυχία

Ἐν Νέκ-116λε: Σὲ γαιρετώ
CONSTANS

ΑΠΟ ΤΟ ΧΑΡΗ ΤΩΝ ΠΕΜΤΟ ΤΟΥ ΣΑΙΞΠΗΡΟΥ

Πρόσωπα

Φλουέλλεν ἡ Κρούμπαχος

Γκοῦρο ἡ Ξεκαρδίστας

Πιστόλας ἡ Κασσιδάκις

Ἐρχεται ὁ Κρούμπαχος μὲ ἕνα ματσούκι στὸ χέρι, καὶ στὸ σκοῦφό του ἕνα πράσο, τὸ ἔθνικὸ σημάδι τῶν Οὐαλλῶν, πού τὸ βάζουν κάθε Ἄν Δαβεῖδ. Μαζί εἶναι ὁ Ξεκαρδίστας).

ΞΕΚΑΡΔΙΣΤΑΣ. Καλὰ, μὰ γιατί ἔβαλες σήμερον τὸ πράσο; Τ' Ἄν Δαβεῖδ πέρασε.

ΚΡΟΥΜΠΑΧΟΣ. Ἐχουνε λόγους κι' αἰτίες πῶς καὶ γιατί ὅλα τὰ πράματα. Καὶ θὰ σ' τὸ πῶ, ἀφοῦ εἶσαι φίλος μου. Ἐκεῖνος ὁ σοφιστής, ὁ παλάβρας ὁ Κασσιδάκις ποῦ κι' ἐγὼ κι' ἐστὶ κι' ὅλος ὁ κόσμος, βλέπει, τὸν ξέρουμε τί κομμάτι εἶναι, ἤρωε. βλέπει, ἔχτες καὶ μοῦφερε ψωμὶ καὶ ἀλάτι, καὶ μοῖπε νὰ φάω τὸ πράσο μου, γιατί ἤξερε πῶς τὸ μέρος δὲ βυλοῦσε νὰ στίσουμε καθγᾶ. Μὰ μὴ φοβᾶσαι, θὰν τῶχω στὸ σκοῦφό μου ὡς πού νὰ ξανασιμίζουμε, καὶ τότες θ' ἀκοῖσει: κάτι ὀριομοῦς μου.
 (Ἐρχεται ὁ Κασσιδάκις)

ΞΕΚΑΡΔΙΣΤΑΣ. Νά τος, κοίταξέ τον, ἔρχεται φουσκωμένος σὰ βαρβᾶτος κοῦρκος.

ΚΡΟΥΜΠΑΧΟΣ. Ἄσε νὰ δεῖς τώρα τὰ φουσκώματά του καὶ τοὺς κοῦρκους του. Πολλὰ τὰ ἔτη σου. Πιστόλα Κασσιδάκι! Βρὲ σοφιστή, λοχία παλάβρα, πολλὰ τὰ ἔτη σου!

ΚΑΣΣΙΔΑΚΙΣ (ἀγρια). Χοῦμ, μὴν εἶσαι γιὰ δέσιμο; Μήπως ἐπιθυμῶν τυγχάνεις, χυδαίωμανὲς καὶ βεβαρβαρωμένε, ἵνα συμπτύξω τῆς Κλωθοῦς τὸν μοιραῖον ἰστόν; Ἐς κόρακας! Μ' ἀνακατέβει τοῦ πράσου σου ἡ βρώμα.

ΚΡΟΥΜΠΑΧΟΣ. Σοῦ προσπέφτω, σοφιστὴ λοχία παλάβρα μου, γιὰ χατίρι μου κι' ἀγάπη μου, ἔτσι νὰ ζεῖς, νὰ φᾶς, βλέπει, ἀφτό τὸ πράσο. Ἀφοῦ δὲν τ' ἀγαπᾶς, καὶ μῖτε τὰ γούστα σου κι' ἡ ὄρεξή σου καὶ τὰ χωνεφτικά σου δὲν τὸ δέχονται, ἐπιθυμῶ νὰν τὸ χάψεις.

ΚΑΣΣΙΔΑΚΙΣ. Οὐ μὰ τὸν Σειληνὸν καὶ τοὺς ἑμοῖς σαιμαδέλφους σατύρους!

ΚΡΟΥΜΠΑΧΟΣ. Ὅρσε ἕνα σάτυρο γιὰ λόγου σου (Χτυπᾷ τὸ κεφάλι τοῦ Κασσιδάκεως μὲ τὸ πράσο). Θὰ μοῦ κάνεις τὴ χάρη, κύρ λοχία παλάβρα, νὰν τὸ φᾶς;

ΚΑΣΣΙΔΑΚΙΣ. Βεβαρβαρωμένε, ἀποθανεῖς (βῆχοντας) ἢ ἑλληνικώτερον ἀποθανεῖ.

ΚΡΟΥΜΠΑΧΟΣ. Σωστὰ τὸ λές, λοχία μου, ὅταν θέλει ὁ θεός. Ὅς τότε ἐστὶ νὰ μοῦ ζήσεις καὶ νὰ φᾶς τὰ κουραχάνια σου: νά, καὶ προσφάι (τοῦ δίνει μιὰ μὲ τὸ ματσούκι). Μὲ εἶπες ἔχτες βάρβαρο: μὰ θὰ σὲ κάνω ἐγὼ μάμαρο σήμερον. Ἐλα δάγκανε, ἀφοῦ ξέρεις τὴν τέχνη. Ἄ μπουρεῖς νὰ περγελᾷς τὸ πράσο, μπουρεῖς καὶ νὰν τὸ φᾶς.

ΞΕΚΑΡΔΙΣΤΑΣ (ξεκαρδισμένος). Σῶνει, καπετάνιο, πάει νὰν τὰ χάσει.

ΚΡΟΥΜΠΑΧΟΣ. Σοῦ λέω, θὰν τὸν κάνω νὰν τὸ φάει, ἢ θὰν τοῦ βαρᾶω τὴν κούτρα μὲ βδομάδα. Μάσα, ἔλα, νὰ ζεῖς. Θὰ σοῦ θρέψει τὰ παχιά σου λόγια καὶ τὴ φαντασία σου.

ΚΑΣΣΙΔΑΚΙΣ. Μὰ τί νὰν τὸ μασιῶ;

ΚΡΟΥΜΠΑΧΟΣ. Ναί, μάλιστα, καὶ βεβαίωτατα, ἀνευ πῶς τὸ λές ἀμφιβολίας, καὶ χωρὶς λόγια καὶ στρεψοδικίες.

ΚΑΣΣΙΔΑΚΙΣ. Νῆ τόδε τὸ πράσον, τρομερὰν τὴν ἐκδίκισιν λήψομαι (ὁ Κρούμπαχος κάνει νὰν τότε χτυπήσει). Τρῶω, τρῶω... Ὅρκίζομαι...

ΚΡΟΥΜΠΑΧΟΣ. Τρῶε, περικαλῶ, δὲν ἔχει ἄρκετὸ γιὰ νὰ ὀρκιστεῖς κι' ὅλας (τοῦ δίνει μιὰ).

ΚΑΣΣΙΔΑΚΙΣ. Ἄτρεμας τὸ ματσούκιόν σου! Βλέπεις πῶς τρῶω.

ΚΡΟΥΜΠΑΧΟΣ. Καλή σου ὄρεξη, λοχία μου μου παλάβρα, καλὴ σου ὄρεξη! Ὅχι δὰ, περικαλῶ, νὰ μὴ πετάξεις τίποτα. Καὶ τὰ φύλλα εἶνε καλὰ γιὰ τὴς παλάβρες σου. Ὅταν ἄλλοτες τύχει νὰ δεῖς πράσο, περγέλα το, ἀφτό μοναχὰ σοῦ λέω.

ΚΑΣΣΙΔΑΚΙΣ (μὲ γουρλωμένα μάτια). Καλὸ.

ΚΡΟΥΜΠΑΧΟΣ. Καλὸ λέει; Καλωτάτο τὸ πράσο. Νά, κι' ἕναν κάλπικο παρᾶ νὰ πάρεις γιαιτρικὰ γιὰ τὴν κούτρα σου.

ΚΑΣΣΙΔΑΚΙΣ. Ἐγὼ κάλπικο παρᾶ;

ΚΡΟΥΜΠΑΧΟΣ. Τοῦ λόγου σου, ἀμὴ τί; ἀφοῦ ἀγαπᾶς τὰ κάλπικα. Καὶ σοῦ λέω θὰν τὸν πάρεις, εἶδεμὶ ἔχω κι' ἄλλο πράσο ἐδῶ στὴν τσέπη μου.

ΚΑΣΣΙΔΑΚΙΣ. Δέχομαι αὐτὸν δίκην ἀρραβῶνος ἐκδικήσεως.

ΚΡΟΥΜΠΑΧΟΣ. Ἄ σοῦ χρωστᾶω τίποτα, σ' τὸ πλερώνω μὲ ματσουκιές. Τώρα ὁ θεός μαζί σου, καὶ τῆρα νὰ γιαιτρέψεις τὴν κούτρα σου.

ΚΑΣΣΙΔΑΚΙΣ. Τὸν Ἄδην ἀναταράξομαι (βῆχοντας) ἢ ὀρθότερον ἀναταράξω περὶ τούτου.

(Φέδγει στὰ τέσσερα, μήπως τὸν προφτάσει ὁ Κρούμπαχος μ' ἕνα ἄλλο πράσο).

Κ. ΤΕΦΑΡΙΚΗΣ

Δ Η Λ Ω Σ Ι Σ

Φύλλα περασμένα τοῦ «Νουμά» πωλοῦνται εἰς τὸ Κεντρικὸν Πρακτορεῖον τῶν Ἐφημερίδων καὶ εἰς τὰ κεντρικὰ τῶν πλατειῶν Συντάγματος Ὀμονοίας, Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, Βουλῆς, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τοῦ σταθμοῦ Τροχιοδρομίου (Ὁφθαλμιατρειῶν).

Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΓΑΛΛΟΙ ΚΡΙΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΛΑΤΙΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

Γράφω γιὰ δύο νέους — ἕναν κριτικὸν καὶ ἕναν ποιητὴ — σ' ἐφημερίδα, πού ὡς τώρα ἔδειξε, πῶς θέλει παρὰ πολὺ νὰ δώσει θάρρος στοὺς νέους ἀγωνιστὰς τῆς Τέχνης: καὶ πῶς νοιάθει νὰ ἐχτιμήσει λογικὰ τὸ ἔργο τῶν νέων, πού θὰ τοὺς ἀξίζει ἡ ἐχτιμηση αὐτή. Καὶ εἶνε ἡ ἐφημερίδα τούτη ὁ πιὸ κατ'ἀλληλος τόπος νὰ μιλήσει κανένας γιὰ πράματα, πού θέλει νὰν τὰ βάλει κάτω ἀπὸ τὴ δημιουργικὴ δύναμη τῆς ἀλήθειας καὶ νὰν τὰ φέρει σὲ σωστικὴ ἀντιπαράσταση μὲ τὴν ψευτιά. Αὐτὸς εἶνε κι' ὁ λόγος πού ἔβαλα στὸ ἄρθρο μου τοῦτο τὸν τίτλο «Γάλλοι κριτικοὶ καὶ Λατινοὶ ποιηταί», ἐνφ' τὰ ὅσα θὰ πῶ εἶνε γιὰ τὴ νέα ποιητικὴ συλλογὴ τοῦ Ἑλληνα ποιητῆ κ. Σ. Σκίπη, «Silentii Dissolutio» μ' ἕναν πρόλογο τοῦ Ἑλληνα κριτικοῦ κ. Α. Καμπάνη.

Ὁ ποιητὴς δὲν ξέρω ἀπὸ ποῖαν ἀφορμῇ, προτίμησε νὰ βάλει πολλοὺς Λατινικοὺς τίτλους στὰ ποιήματά του: μὰ ἡ ἀφορμὴ αὐτὴ βέβαια δὲ θάταν ποτέ μιά βαθύτερη καλλιτεχνικὴ ἀνάγκη: νᾶνε ἀραγες ἡ ἀκαίρη ἐπίδειξη πῶς ξέρει Λατινικά; Δὲ θέλω νὰν τὸ πιστέψω. Ὁ κριτικὸς πάλε ὅλους τοὺς ὀρισμούς του κι' ὅλους τοὺς φιλοσοφικοὺς ὄρους του τοὺς ἔγραψε Γαλλικά: γιατί; μήπως δὲν τὸν φτάνει κι' αὐτὸν ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα νὰ πει ὅσα θέλει; καὶ τὸ νὰ δείχνουμε σήμερον, πῶς ξέρουμε Γαλλικά, δὲν εἶνε δὰ καὶ κανένα ἀξιοθαύμαστο πρᾶμα. Κι' ἔτσι αὐτὲς οἱ δύο λεπτομέρειες ἦταν αἰτία νὰ σκεφτῶ, ὅτι τὰ ὅσα θὰ διαβάσω μὲς στὸ νεόγαλο βιβλίον θάχουν νὰ κάνουν πολὺ μὲ τὸ ψέμα.

Ὁ κ. Καμπάνη: στὸν πρόλόγῳ του θέλει νὰ μᾶς σαστίσει μὲ τὴ σοφία του καὶ τὴ βαθεῖα σκέψη του — κατὰ τὴν ἰδέαν του δηλαδὴ — καὶ γι' αὐτὸ μᾶς ἀραδιάζει ἀσυνάρτητα κάποιους ἀναμασημένους τεχνικοὺς ὄρους καὶ μεταχειρίζεται λέξεις παράβολας καὶ φράσεις, πού ὅσο κι' ἂν βουτήξει κανεὶς μέσα σ' αὐτὲς γιὰ νὰ βρεῖ τὴν οὐσία τους, δὲ θὰ μπορέσει νὰν τὴν ξεσούρει, κι' ἂν ἔχει κι' ὅλα τὰ σύνεργα τῶν σφουγγαράδων. Τόσο εἶνε θλασσοποιημένες. Ποῖος καταλαβαίνει τί θὰ πούν τὰ λόγια τούτα; «Ὅταν τὸ χέρι δὲν κινήθῃ νὰ ἐκδηλώσῃ τοὺς ρυθμοὺς τῶν κυματισμῶν τοῦ σαρκατοῦ μας, ὁ ρυθμὸς: πρῶρίζεται πρὸς τὸ πέλαγος τοῦ ἐσωτερικοῦ αἰσθητοῦ μας καὶ ξεσπᾷ κινῶντας τὰ ἐγκεφαλικά μας κύτταρα εἰς ρυθμικὸν χορὸν ἐκδηλωνόμενον ἔπειτα ἐξ ἀναμνήσεως μὲσα εἰς τὴν ἀπὸ τὴν σιγὴν εἰς τὴν λύσιν τῆς σιγῆς γεννωμένην γαλήνην — τέχνην ἢ σκέψιν Ἡ τέχνη καὶ ἡ σκέψιν βέβαια δὲν εἶνε ἡ καθαυτὴ δρᾶσις: εἶνε τὸ ἀπινδαλάμασμα τῆς δρᾶσεως ὀφείλουσα νὰ προάγῃ τὴν δρᾶσιν ἢ ν' ἀντικαθιστᾷ τὴν ἀδράνειαν διὰ τοῦ ὄνειρου τῆς δρᾶσεως. Εἶνε δρᾶσις: ἀλλομορφη ἀφαιμακτικὴ τοῦ ὑπεραιματικοῦ ἢ αἵματαγωγὸς ἀναμάτου ζωϊκοῦ ὀργανισμοῦ — εἶνε γέννησις». Καὶ τέτοιες παρόμοιες φράσεις βρίσκει κανένας πάλι στίς ὀλίγες σελίδες τοῦ προλόγου, πού μᾶς δείχνουν ἀκόμα, ὅτι ὁ κ. Καμπάνη ἐδιάβασε τὸ Ἐγκυκλοπαιδικὸν λεξικὸν τοῦ Μπερτελό, μὰ δὲν εἶχε καὶ τὴ δύναμη νὰ σκεφτεῖ ὅτι, τὸ νὰ ρίχνουμε στὸ βρόντο ὅσα ξέρουμε, μπορεῖ νᾶνε κάθε ἄλλο, ὄχι ὁμῶς καὶ κρίση. Κι' ἀκόμα ἀπὸ τὸ λεξικὸν αὐτὸ ἀποθησαύρισε κάποιους ὀρισμούς, πού ἔχουν τὴ θέσιν τους στὴ Γαλλικὴ γλῶσσα, μὰ στὴν Ἑλληνικὴ, ἂν δὲν εἰπωθοῦν ἀλλιῶς, φαίνονται λέξεις παράβολαι καὶ κομικῆς.

Ὁ κριτικὸς τῶν ποιημάτων τοῦ κ. Σκίπη ἀκολουθῶντας τάχατες τὴ νεώτερον κριτικὴν ἐπιστήμη,

που κλεί την καλλιτεχνία μέσα στην ψυχολογία και τη φυσιολογία, σε κάθε παράγραφο πετάει και μερικέ φράσεις απ' την ανατομία, την παθολογία, τη νευρολογία και κάνει ένα τέτοιο ανάκατωμα γιατρικών περιόδων, που άμφισβάλω αν κι' ο πιο σοφός γιατρός θα μπορούσε να νοιώσει σε πιο παρακλάδι της επιστήμης του στέκουν καλύτερα.

Η επίδειξη της σοφίας του έγινεν άφορμή ν' άραδιαστούν όχι μονάχα άσυνάρτητοι όρισμοί παρά και όνόματα πολλά και διάφορα χωρίς κανένα λόγο, απ' τον Άριστοτέλη ως το Gide, απ' τον Αίσχύλο ως το Montesquieu, τον άβρό Γάλλο ποιητή, που βρίζεται γιατί του άρέσουν τ' ήμερα άνθια. Η επίδειξη των γνώσεων έγινεν άφορμή να φάει γροθιές άλύπητες ή μυθολογία — καθώς θ' αν τ' άδουμε και στον ποιητή — να όνομασθει ο Προμηθέας δευτερεύων άντίστως Τιτίβ, ν' άνακατωθει ή Φύση με την Κλωθώ, την Άλχεσιν και την Άτροπον, και να μ' ά κάνει — ο κριτικός — να θυμηθούμε άθελα το τραγούδι του Βαρθολομαίου, όταν μ' ά λέει Δαντικοαίχθυλικήν εικόνα το τετράστιχο :

Κ' ή Χαρομάνα μέσα στ' άλικα
των αυλακιών ζεστά νερά,
πλένει του γυιού της και της κόρης της
τά λερωμένα τ' άσκουτιά !

Ο κριτικός — μαζί με τον ποιητή — ένόμισαν πως ή μελαγχολία του Μπωντελαίρ και το έπιθετον άρρωστιάρας, που τούδωσαν οι έχτροί του, βρίσκεται μέσα στη βρώμα και στις ψεύτικες παιδικίστικες νευροπάθειες και γι' αυτό προσπαθούν ό ένας να γράψει κι' ό άλλος να παινήψει στίχους σαν αυτούς, που βλέπει κανένας στο ποίημα «Ρόδα της Παρθενιάς», όπου φωνάζουν οι λέξεις πλυσταριό, σκάφη, πλύστρα όλόδροστη, άλλαξιά λερωμένη, νεροχύτη, θολωμένα νερά» κι' όπου θέμα είναι ή τιμιότερη νυχτιά της γυναίκας.

Άκόμα ά λά Νίτσε θέλουν να πάρουν έναν άρχαιο θεό για σύμβολο, τον Πρωτέα, χωρίς να σκεφτούν ότι ο Πρωτέας μ' όλες τις μεταμόρφωσές τους, δέν μπορεί να συμβολίσει τή ζωή, γιατί ήταν θεός άστεϊός κι' άδύνατος, που τον νικούσαν οι θνητοί και που συμβόλιζε πιο πολύ την κολακεία, τή πανουργία, τον άσυνείδητο χορό. Άλλως τε κι' όλοι οι έρμηνευτές της μυθολογίας ζήτησαν στο μύθο του Πρωτέα να βρουν τήν ιδέα της Φύσεως κι' όχι της Ζωής.

Μέσα από το πνεύμα της κριτικής αυτής ξεπετάγεται και όλάκαιρο το νόημα των ποιημάτων. Ο κ. Σκίπης έχει γράψει κι' άλλα ποιήματα, που έδειχναν πως ό δρόμος του άργότερα θ' αν τον φέρει σε κάποιον άνθότοπο. Μ' ά με το νέο του βιβλίο άρχίζει το παραστράτιμα κι' αυτό είναι πολύ λυπητερό γιατί μ' ά μαραινεί κάποιες έλπίδες. Το πρώτο μέρος της συλλογής με τον τίτλο «In Memoriam» είναι μερικά μοιρολόγια για το θάνατο της μάνας του και σε πολλούς στίχους ο ποιητής, άρίνοντας τήν ψυχή του να μιλήσει, ψέλνει πολύ συγκινητικά :

Μέσα σε άραγονόπηρο
Χύσαμε τή χαρά μας,
σιμώσαμε και σου είπαμε
πονετικά, ό κυρά μας,
"Όλο, Μητέρα, ν' αν τ' ό πεις
κι' ίσως αυτό σε γάνει,
κι' απ' τού Χάρου τ' άλικο
ξεφύγεις τ' όρεπ' ανι.
(Ultima gratia)

Μ' ά είναι κι' άλλοι στίχοι που θέλει να δείξει τέχνη πρωτόφαντη, realité κατά τον κριτικό του και λέει :
"Όταν οι άρχιγες τους ίστούς
ύφαινον στα ταβάνια

και τ' ά κοντίκια τρίζουν
στα μπρούτζινα σαγάνια.
(Οι χοροί των Μακαβρών)

Κι' αυτή ή άτύχη αντίληψη της realité κάνει τον ποιητή να μ' ά λέει πολλά πεζότατα πράματα με λέξεις κάθε άλλο παρά άρμόδιες και πιτυχεμένες. Η μανία του ποιητή και του κριτικού να πλάθουν καινούργιες λέξεις και φράσεις είναι μεγάλη, μ' ά είναι άνάλογη κι' ή άποτυχία, άφου άπαντάμε λέξεις σαν αυτές : ακουπιστάδες, άκροπλάτια, πνευματονυχτιά, Άβυσσόκοσμος, (άφου είναι άβυσσος πως θ' άχει κόσμους;) στιβατζήδες (στη σημασία του σωριαστής· μ' ά οι Κρητικοί μονάχα λένε στιβατζήδες κι' έννοούν εκείνους που φτιάνουν τ' στιβάνια, δηλ. τ' ά ποδήματα). Φεγγαρόχορτα (στο φεγγάρι καθώς ξέρουμε απ' τήν άστρονομία δέν υπάρχουν χορτά· έκεινα που μαζεύονται με το φεγγάρι ο κόσμος τ' ά λέει φεγγαριασμένα)· φλομώζει (έντι φλομόνει) κι' άλλες πολλές· και φράσεις σαν αυτές : «γέρνουμε στα βάρη του στρωμιού μας· άπάνω στο στρώμα λέμε· μ' ά στα βάρη δέν άκούσαμε κανέναν ως τώρα να πει· «στού βουνού σταματώ τήν άγκάλη»· βουνού μ' άγκάλη! ίσως· έπειδή λέμε πρόποδες βουνού να φτιάστηκε κι' ή φράση άγκάλη βουνού· «δυσμικό σχήμα Δύσης»· τί θ' ά πει : ούτε ή άστρονομία μ' άς τ' ά λέει, ούτε ή γεωγραφία, ούτε ή γεωλογία, που φαίνεται πως τις διάβασεν ο ποιητής, άφου μ' άς γράφει στίχους σαν αυτούς :

Στη χώρα άκόμα που δ' ά σχηματίστηκεν
άπό σεισμό που θάρτει και δ' ά θάρτει,
στη χώρα που δέν εινε ούτε στον άγραφο
ούτε μες στο γραμμένο άκόμα χάρτη.

Ο ποιητής έχει όλον τον εύλαβή πόθο να πει «λόγια σοφά, λόγια τρανά» μ' ά δέν τ' ά κταφέρει, άφου δέν λέει ούτε καν άληθινά. Θέλησε να ένώσει τήν άρχαία μυθολογία με τή νεώτερη παράδοση, μ' ά έδω είναι που τ' άκαμε κυριολεκτικά θάλασσα, και στο θαλάσσιμα αυτό παρασύρτηκε κι' ο κριτικός, δείχνοντας έτσι κι' οι δυο πως έχουν άκούσει μυθολογία, μ' ά τι πράμα είναι δέν ξέρουν. Παρουσιάζει ο ποιητής στο ποίημά του «Έλικωνιάδες» να παίζον με το χρυσόμηλο οι Έλικωνιάδες, δηλ. οι Μούσες, άφου αυτές έμεναν στον Έλικώνα, ένω απ' τή μυθολογία ξέρουμε ότι οι Έσπερίδες φύλαγαν τ' ά χρυσόμηλο, που π' άγε ν' αν τ' ά πάρει ο Ηρακλής δηλ. ο πλανερός άζάπης του ποιητή. Λέει για τις Έρμηιάδες· που κοιμίζον τ' άνημέρωτα θεριά, ένω από τον Θεόκριτο προ πάντων ξέρουμε πως έρημιάδες λέγονταν οι Παρθένες, που έμεναν πιστές στη λατρεία της Άρτέμιδος, δηλ. της παρθενιάς. Λέει «με φτερά Τυφώως έπέταξα» ένω ούτε ο Πίνδαρος, ούτε ο Αίσχύλος, ούτε το πρώτο μυθολογικό λεξικό μ' ά περιγράφουν τον Τυφώα με φτερά παρά με πυρίνες γλώσσες κι' έκατοντακάρηνο. Είναι κι' άλλα πολλά τέτοια άτυχα κατασκευάσματα, που θ' ά κραιναν τ' ά λόγο πολύ, αν τ' ά ζέταζα έδω.

Ο ποιητής με τ' ά θέλει να ρίξει παντού τ' ά μυθολογικό πέπλο και να δημιουργήσει σύμβολα, φτιάνει και φράσεις που σου θυμίζουν άθελα άλλες κατάλληλες για παρωδία. "Έξαφνα στο ποίημά του «Τ' άργαστήρια των Δεκέμβριδων» λέει :

Παπούδες και Δεκέβριδες και μ' ά σπρα γένεια γέροι
όρμουν άπό της Καισαρίας τ' ά μακροσμένα μέρη.
και άμέσως έρχεται στο νού ο στίχος :
"Αϊθασίλης έρχεται άπό τήν Καισαρία.

Δ' ά θέλω μ' άλ' ά αυτά να δείξω μονάχα τ' ά σκημα μέρη της συλλογής. "Όχι, θέλω να είπω ότι λείπει από τον ποιητή ή δύναμη της παρατηρητικότητας, ή άλήθεια στη σκέψη, ότι δέν άφίνει τήν ψυχή του να μιλεί άληθινά. Γιατί όπου τήν άφίνει, κι' όπου

είνε άληθινός γράφει και ποιήματα όμορφα και δυνάτα σαν τήν «Αίωρία έπάνοδον» τ' ά Κάπιο κρυφός τ' ά θαυμάσιο «Τ' ά καλύβια των Άτσιγγάνων» τ' ά μελαγχολικό «Φθινοπωρινό παράπονο» τ' ά λυρικότατο «Μ. Α.» που σ' άναταράζουν οι στίχοι του :

Στις όμορφιάς της "Ανοιξίς στ' άνθια τ' ά μυρωμένα
ρίχτω ψυχρό τ' ά βλέμμα μου σαν πάγο τ' ά Δεκέβρη
και τήν αίτία που σέρνουμε παντοινά σ' έσένα,
ό νούς μου δέν έγύραφε ποτέ του να τήν έβρει.

Ν' ά σ' άγαπώ και τ' ά γιατί να μ' αν τ' ά ξέρω ως τόσο
Μ' ά πόνο να σου τραγουδω τον "Ερωτά μου άκόμα,
σαν τζιτζιρας που της Αύγης γεννιέται μες στη δρόσο
και ξεψυχάει τ' ά σούρουπο με τ' ά σκοπό στο στόμα.

Σ' ά αυτά τ' ά ποιήματα δείχνει ο κ. Σκίπης πως λησμονάει κάποιες στιγμές τήν ψευτιά, που θέλησε να κάνει βασίλισσα της Τέχνης του και τις ιδέες του κριτικού του. Γι' άυτό, αν μου επιτρέπει θ' αν τ' ά λέει, να παρακαλέσει τον κ. Καμπάνη να τον άφίσει ήσυχον με τις δ' άθεν νέες ιδέες του ή καλύτερα να τ' ά λέει, ότι πιο φρόνιμα θ' άκανε να διαβάσει άκόμα γερά, να δυναμόσει τ' ά πνεύμα του, να διώξει άρκετή από τή δοκνησιοσφία του. Έγραφα ίσως περσότερα από όσα έπρεπε για τ' ά βιβλίον αυτό, μ' ά έχω τή γνώμη ότι, αν θέλουμε να κάμουμε κάτι άληθινό οι νέοι, πρέπει και στα καλά και στα κακά να δίνουμε μεγάλη προσοχή και να τ' ά λέμε όλα ξάστερα. Προ πάντων όμως να διαβάζουμε και να δυναμόνουμε τ' ά μυαλό μας για να ξεχωρίζουμε, όταν είναι άνάγκη, τ' ά άληθινό απ' τ' ά ψεύτικο.

ΗΛΙΑΣ Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΔΗΣ

ΡΟΔΟΦΥΛΛΑ

I

"Στην άκρη του περιβολίου καθόμουν αλιμμένο,
κι' ανθοστεφάνια περισσά, γλυκόπλεκ' άπαλά
άπό τ' ά ανθούλια τ' ά πολλά, κι' άπό τ' ά κορφοκλάδι
βρογόνερο ολόδροσο χυνόταν σιγαλά.

Οι σκέψες έπερνούσαν άπό τ' ά νού μου όμάδι,
για τ' ά δεντράκια, τους άνθούς, τ' ά λαγαρά νερά,
κι' άραξοβόλι βρισκανε σ' άχνόφωτο ένα βράδυ,
κι' ύστερα κύκνοι ολόλευκοι λουζόταν στα νερά.

Κι' άπό τήν άκρη μίσηψα τ' ά περιβολίου στην άλλη,
που άκουγα γλυκολίλημα φλογέρας μυστικιάς,
σε καλυβούλ' άστεγαστην έμπήκ' άγάλι, άγάλι,
και τή μορφήν άντίκρουσα της άγαπητικιάς.

II

Σκοτιά φριχτή ισκέπασε μ' ά τ' ά σπτερο τ' ά αστέρια,
κι' ήδονική άντανάκλαση θεωρείται 'στο νερό
της θάλασσας, που σαν θεριά τ' ά κύματα μ' ά γέρινα
παλεύουν τ' ά βραδυ βραδυ με βόχθημα φριχτό.

"Ετσι και μες στα στήθια μου σαν Γίγαντες παλεύουν,
ή φλόγα με τή σκέψη μου με θλιβερό σκοπό,
κι' όϊμέ-δέν ξέρω τ' ά έχουε, δέν ξέρω τ' ά γυρεύουν.
Ν' ά με συντρίψουν θέλουνε, δέν ξέρω, και πονά.

III

Χύνουν τ' ά μάτια δάκρυα,
και κλαίνε, κλαίνε, κλαίνε,
και τ' ά πουλιά μου λένε
τραγούδια θλιβερά.
Βίσινα, λύπες, πόνοι,
έχουν σ' έμέ φωλιάσει
και γύρω μου ή πλάση
με θλίψι με κερνή.
"Ενας κρυφός μου πόνος,
φουτράνει μου στα στήθια,
βασίλισσα ή Άλήθεια,
του πλέκει τ' ά φτερά.
Οι λύπες μου οι περίσιες,
όρμ' ανε για ν' ά φύγουν,
μ' ά οι καύμοι τις πνίγουν,
με νύχια κοφτερά.

Πειρατεός

ΡΩΜΟΣ ΦΙΑΓΡΑΣ

- Π. Ζητουριάτη.—Κρητικές λεπτολογίες.
- Θ. Θωμοπούλου.—Τὰ Φίρακα.
- Γ. Μαρκόνη.—Μία διάλεξις.
- Σ. Δαλιμάρα.—Ἐλλ. Ἀλαβητάριον ὑπὸ Χ. Παπμαύρου.
- Π. Ζητουριάτη.—Ἀπὸ τὸ πρῶν ἐπὶ τὸ ἄκρον.
- Μετὰ Ἀναζήτησιν Φύστικα ὑπὸ Π. Τροκοπούλου.
- Θ. Θ. Καλλιτεχνική Ἐκθεσις.

Ο ΠΟΝΟΣ

Τοῦ μεθυστοῦ ἀναδαίνει τὸ χρυσόνειρον!
— Ἐροσσταλίδα ἦρε καὶ στίζαξεν
ὁ Πόθος μέσα στὴν καρδίαν...

Χαρή! θιρθῶ σέ στας, ὦ νεραϊδόληνες!
— κάποια ζωὴ ξυπνίσει τὸ ἐρωτοφίλημα
τῶν λουλουδιῶν σὰς στὴν ἀστροφεγγιά...

Τί ἠθελάς. Νύχτα, καὶ μὲ ταραξές;
— νύχτα στριγγλιέρα καὶ κακιά,
τοῦ μεθυστοῦ μοῦ κλέβεις τὸ χρυσόνειρον!

Στὸ δάσος μέσα γιατί μ' ἔφερες;
— ἴδες τὸ τρέμει τρίζουσι τὰ δέντρα...
στερείνουνε τὰ βρακονέρια!

Ποῦ εἶναι τὰ ρόδα τ' ἄχρουντα;
— μὰ ξέρω, ξέρω δὲν τὰ θέλω...
κάποια μοῦ κρύβεις, Νύχτα, μυστικί!

Τι κι αν μὲ πᾶς στὸν κίλο ἀντίπερα;
— νεκρὸς καὶ πέρα ἀγάπες ξεφαντώνουνε
γέρω στὰ ρόδα τὰ λευκά...

Μισῶ σε, Νύχτα, ποῦ μὲ ταραξές!
— νύχτα στριγγλιέρα μ' ἀπονιά
τοῦ μεθυστοῦ μοῦ πῆρες τὸ χρυσόνειρο...

ΚΩΣΤΑΣ ΓΑΖΙΑΣ

Ἡ Κοινή Γνώμη

ΔΙΚΑΙΟΤΑΤΟ!

Φίλε κ. Διευθυντά.

Πᾶν νὰ χάσω τὸ μυαλό μου μ' ἐκείνους τοὺς κυ-
ρίους ποὺ ἐπιμένουν ὅτι ὁ νεὸς Ὑπουργὸς τῆς Δι-

καισύνης ἔπρεπε νὰ τιμωρήσῃ τὸν κ. Εἰσαγγελέα
τῆς Κυπριατικῆς, τὸν ἠγνηθέντα τῆς ἐνόπλου δια-
δηλώσεως καὶ ζητοῦντα μονοπώλιον ἢ θάνατον!

Οἱ κύριοι αὐτοὶ λησμονοῦν, φαίνεται, πὼς τὸ φε-
βρώτερον ἐλάττωμα εἶνε ἡ ἀγνωμοσύνη καὶ πῶς ὁ
νεὸς Ὑπουργὸς θὰ φαινότανε ἀγνωμονιστάτος ἂν
ἐτιμωροῦσε τὸν κ. Εἰσαγγελέα, ὁ ὁποῖος συνετέλεσε
μὲ τοὺς ἐνόπλους συμμορίτας του, περισσότερον ἀπὸ
κάθε ἄλλο, νὰ χρησθῇ κι' ὁ κ. Μερλόπουλος Ὑ-
πουργός.

Δικαιοτάτη λοιπὸν ἡ πράξις τοῦ κ. Μερλοπού-
λου κτλ.

Μετ' ὑπόληψιν
ΣΑΝΙΔΕΑΣ

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Κύριε Διευθυντά

Καίτοι, τοῦ βίου διαβάς τὴν μέσων ἡλικίαν
ὅπως λέγει καὶ ὁ Ζαλοκώστας, εἴμ' ἐν τούτοις τα-
κτικὸς ἀναγνώστης τῆς «Διαπλασεως τῶν Παίδων».
Τὴν παίρνει ὁ μικρὸς ἀνεψιός μου καὶ τὴν διαβάζω
κι' ἐγώ, ἢ μάλλον τὴν μελετῶ, ἀφοῦ κι' αὐτὴ,
μετὰ τὸ σχολεῖον, θέλει νὰ φαίνεται πῶς ἐργάζεται
διὰ τὴν διάπλασιν τῆς ψυχῆς τῆς νεῆς γενεῆς.

Ἔλεει νὰ φαίνεται, ἔγραψα καὶ τὸ ὑπογραμ-
μιζώ. Διότι ἐμένα μοῦ φαίνεται πῶς ἐργάζεται μόνον
διὰ νὰ συνεχίσῃ τὴν ἐπὶ ἑλὴν καὶ ἀναβελλητι-
κὴν μόρφωσιν τὴν ὅποιαν τὰ παιδιὰ μας παίρνουν
ἀπὸ τὸ Σχολεῖον, εἴμαι δὲ προθυμώτατος, ἂν μοῦ
παρχωρήσητε ἄλιγον χώρον, νὰ σὰς τὸ ἀποδείξω
τετραγωνικώτατα καὶ μὲ τωρεῖαν παραδειγματικῶν.

Ἐποδείξω πῶς αὐτὸ τὸ πραγματικῶς λαμπρὸν
περιοδικόν, ἐνὸς ἡμεροῦσος ν' ἀποταχθῆναι τὴν ὕλην
τῶν παιδιῶν μας ἀπὸ τὸν δασκαλισμὸν, τὴν ἀπώ-
χνη τὸν ἀντικτὸν πρὸς μέτρα σ' αὐτόν.

Ἄς εἶνε. Μὲ τὸ θὰ γράψω καὶ θὰ δείξω, τίποτε
δὲν γίνεται. Ἀρτῆναι λοιπὸν νάρθῃ τὸ κέφι κι' ὁ
καιρὸς καὶ νὰ τὸ ποῦμε μὴ καὶ καλὴ καὶ ξάστερα.

Διὰς Σας
ΠΑΛΙΜΠΑΙΣ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

— κ. Δίκαιον. Ἄδικος ὑπογράφει δίκαιος, καὶ νὰ
μὰς συγχωρήτε, διότι ὅσα μὰς γράφετε γιὰ τὸ κ. Τεφρί-
κην κάθε ἄλλο πρὸς δίκαια εἶνε Δυστυχῶς τὸ ἀληθινὸ
ὄνομα τοῦ πολυτίμου συνεργάτου μας δὲν μὰς ἐπιτρέπεται
νὰ σὰς τ' ἀπακαλύψουμε. Ἄν ἔμποροῦσε νὰ γίνῃ αὐτὸ θὰ
ἐβλέπατε καὶ εἴς ὅτι ὁ κ. Τεφρίκης κάθε γραμμὴ ποῦ
γράφει τὴν γράφει ὅχι νὰ -πουλάσῃ ἐξυπνάδα, ὅπως κ-

Τὸ πρωτότυπο εἶνε στολιδὸ τῆς Κυπριακῆς δημοτικῆς
ποιήσεως. Τραγοῦδι: ἐνὸς πρᾶματουτῆ ποῦ τὸν δάγκατε
το φίλι:

Κηνοῦρκος νεὸς πρᾶματευτῆς ἔρχεται: ποῦ τὴν πόλιν
τραβᾷ μουλάρκα δώδεκα καὶ μὲ τὰς πρᾶματεῖς του
τραβᾷ καὶ εἰς τὴν μέσιν του ὀλόχρουσον ζωνάριν.
Μία λυερῆ ἐσκιάστην του ἀπὸ τὸ παναθύριν.

Κηνοῦρκε νεὸς πρᾶματευτῆ, πουλεῖς μου τὸ ζωνάριν:
ἂν τὸ διὰς μὲ τὰ φλουρηὰ ἐγὼ νὰ τὸ βοράσω,
ἂν τὸ διὰς μὲ τὰ καρτσὰ ἐγὼ νὰ τὸ ζυάσω.

Ἐν τὸ διῶ μὲ τὰ φλουρηὰ ἐσοῦ νὰ τὸ βοράσης,
ἔν τὸ δὴν μὲ τὰ καρτσὰ ἐσοῦ νὰ τὸ ζυάσης,
ἔναν φιλὶν μοῦ κοῦστεισεν κι' ἂν εἶρω δύο διῶ το.

Καὶ τραβᾷ τὰ μουλάρκα σου κάτω στὴν ἦρην τὴν βρῦσιν,
ἔχει μηλεὰν γλυκομηλεὰν μὲ δώδεκα κλωνάρκα,
καὶ ὄησε καὶ τ' ἀππάρην σου εἰς τῆς μηλεῆς τὴν ὀξαν,
καὶ ὄησε τὰ μουλάρκα σου πᾶσα κλωνάριν ἔναν,

πιζῶν κ' ἐγὼ τὴν κοῦζάν μου γιὰ νὰ ῥτω νὰ γεμῶσω,
ἔκει διῶ σου τὸ φίλιν, διὰς μου τὸ ζωνάριν.

Τραβῆξεν τὰ μουλάρκα του κὴ πάει εἰς τὴν βρῦσιν
βρίτκει μηλεὰν γλυκομηλεὰν μὲ δώδεκα κλωνάρκα,
κ' ἔδῃσε τὰ μουλάρκα του πᾶσα κλωνάριν ἔναν,
κ' ἔδῃσε καὶ τ' ἀππάρην του εἰς τῆς μηλεῆς τὴν ῥιζαν.

Πιάννει νὰ γῶσει τὸ νερὸν κ' ἡ μάννα ἐν κήρηναι,
ἡ κόρη ἐπαρῆρχησεν κι' ὁ νεὸς ἀποκοιμήθη.

ἐκόντατα φαντάζεσθε, ἀλλὰ γιὰ κάποιο σκοπὸ ὀνότατο
κ' ἐθνωκώτατο. Καὶ μὲ τὴν ἐπιθεσί κατά τοῦ κ. Χατζη-
δάκη αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἐξυπηρετεῖ. Νὰ τὸ πιστέψετε! —
ὁ Ἀριστοφάνους. Ἐλάβαμε καὶ τὸ δεύτερον ἔθρο σας
ἀλλὰ λίγο ἀργά καὶ γι' αὐτὸ θὰ τὸ δημοσιεύσουμε στὸ
ἄλλο φύλλο. Ἄν ἐπιθυμεῖτε νὰ γράψετε ταχτικὰ σὲ κάθε
φύλλο, αὐτὸ εἶνε κ' ἡ δική μας ἐπιθυμία, ποῖται τῆσθα
σας νὰ μὰς τὰ στέλνετε ἐνωρίς μαζὶ τῆς Δευτέρης ἢ Τρί-
της τὸ ποῦ ποῦ. Τὴνοῦκ σας δὲν ἔχομε καμμιὰ περι-
εργειὰ νὰ τὸ μᾶθουμε. Μὰς ἔρχετ' ὁ ψευδώνυμό σας κ' ἡ
τιμὴ ποῦ μὰς κινεῖτε μὲ τὴ συνεργασίαν σας. — κ. Σταθ.
Βάλ... Πόρτετο κ' ἔτσι, ἀφοῦ ἔτσι τὸ θέλετε, πῶς ἐκάναμε
ἀπλῶς τὸ καὶ μας. Τὶ θὰ πῆτε ὅμως, ἔμα σὰς τὸ βεβαι-
ώσουμε μ' ἐπιστομὰς χαρτὸν ὅτι ἐνῶ σὺς ἐπαρῆσαι ἐσταλ-
ναμε ἐπὶ δύο μῆνες διὰ τοῦ Πρακτορείου ταχτικώτατα
φύλλα, δὲν ἐπήγγισεν κανένας, εἰ δὲ ἀναγνώστης μας ἐκεῖ—
κ' ἔχει ὁ «Νουμάς» ἔκκετος ἀναγνώστης εἰς τίς ἐπαρ-
χίαις—μὰς ἐζητοῦσαν κάθε μέρα μ' ἐπιστολὰς νὰ τοὺς
σταλνοῦμε τὸ φύλλο, παραπονούμενοι ὅτι ἄπιστομα ὄχιως
λόγο ἀπὸ τίς ἐπαρῆσαι τὸ «Νουμάς». Ἡ ὑπόθεσις αὐτὴ
εἶνε τόσο πολυπλοκὴ καὶ τόσο περίεργη ὥστε ποῖται νᾶχι
κανένας καιρὸ καὶ νὰ κατακινήτῃ τὴν ἠγῆδα γιὰ νὰ καθίσῃ
νὰ τὴν ἐξιστορήσῃ λεπτομερῶς κ. Ἡμερημεριδολογόν.
Δὲν μὰς ἀνεκέρουν. Καὶ τὸ φαντάζεσθε πῶς μὰς λυπεῖ
αὐτὸ; Καλὴ δὲν ἔκρινεσθε! Τιμὴ μας εἶνε νὰ μὴ μὰς ἀ-
νεκέρουν μερικὲς ἐφημερίδες καὶ νὰ μὴ ἐπιπαρανοῦνται καθο-
λου γιὰ τὸν ἀνόνα μας! — κ. Παναγιώτου Μετὰ δύο τρεῖς
φύλλα θάρχομε νὰ δημοσιεύουμε κομμάτια ἀπὸ τὸν
«Χαρτοστρατὸν» τοῦ Νίτσε μεταφρασμένον τὴν ἐθνικὴν καὶ
γλώσσᾳ ἀπὸ τὸν κ. Παύλον Γουστῶν. Ὅταν τελειώσῃ ὁ
Νίτσε θὰ δημοσιεύσουμε στὴν ἐπιφύλλο τὸν «Κρίτων»
τοῦ Πλάτωνος, μεταφρασμένον ἀπὸ τὸν συνεργάτην μας κ.
κ. Γ. Σκαρφόπουλο. Ὁ «Παιδικὸς» τοῦ Λουκιανῶ βγαίνει
αὐτὰς τίς μέρας καὶ σὲ βιβλίον. — κ. Ν. Λουκ... εἰς Κυ-
πρίτιαν καὶ κ. Σταθ. Χρῶν. εἰς Αὐαράται. Τίς τρεῖς-
μηνες συνδρομῆς σας τίς ἐλάβαμε. Το φύλλο θὰ σὰς στέλνετε
ταχτικὰ. — κ. Γ. Βλάχ... Μετὰ ὁ «Καρναγικὸς» καὶ τὸν
περιμένουμε πολὺ καιρὸ καὶ μὰς. — κ. Σπύρου Ματσού-
καν. Τὸ ποίημα ποῦ μὰς ἐσταίλατε εἶνε ἐκατόβηλον γιὰ
τὸ «Νουμάς». Ἀποδέξαμε πολὺ. Ἄλλ' ἔμπορεῖτε νὰ τὸ
δημοσιεύσατε ἐκεῖ ποῦ δημοσιεύουν ὅλα τὰ προϊόντα τῆς
πατριωτικῆς καὶ παροχρηματοποιουμένης μουσικῆς σας. — κ. Γ.
Παυλ. Σπύρου. Τὸ φύλλο τὸ σταλνοῦμε. Περιμένουμε τὸ
ἄλλο γιὰ τὸ ἄλλο. — κ. Γ. Π. Γ. Περιμένουμε τίποτε
ἄλλο, γιὰ ἐκεῖνο ποῦ μὰς ἐσταίλατε καλὸ μὲν ἄλλ' ἐπὶ
τετριμμένου θέματος. — κ. Βασίλ. Λουκ. καὶ δημοσιεύσαμε
στὸ ἄλλο φύλλο τὴν μετᾶφρασιν τοῦ Ἡρόδοτος. Οἱ «Κηφῆται»
δὲν θὰ δημοσιεύθωσι. — κ. Γ. Θ. Ματτ. Ὅλα ὅσα καὶ
θὰ δημοσιεύθωσι. Ὅταν ἔροσθ' ὅλα Ἑλληνολατίνους ποιη-
τὰς καὶ Κρητικὰς τῆς τοῦ περιποῖται σήμερα, καθὼς
βλέπετε. Ἄλλος συνεργάτης μας. — κ. Ἡμερημεριδολογόν
Συμφωνοῦμεν πληρῶστατα μαζὶ σας ὅτι μερικὸι χρονο-
γράφοι, ὡς ὁ κ. Τρι. Σταθ. καὶ Σία, μεταφέρουσι σὺς
στῆσαι τῶν ἐφημερίδων τίς φιλολογικὰς καὶ κοινωνιολογι-
κὰς ἰδέας τοῦ «Κληρονομοῦ τῆς Γορτυνίας» — κ. Σ. Πελε-
κίδιον θὰ δημοσιεύθῃ στὸ ἄλλο φύλλο. ὁ Κοινοῦ. Ὁ
δημοσιεύθῃ καὶ δικὸ σας ποῦ μὰς ἐσταίλε ὁ φίλος κ. Πολ.
Δημ. Γιάτ' ὅμως αὐτὴ τὴν φορὰ μὲ ψευδώνυμο. — κ. Μ.
Σ. Μπα Βραίλλο. Ὁ φροντιστοῦς νὰ σὰς ἐγχαριστήσομε.
Καλὴ ἐκάνατε καὶ οὗς τὸ ὑπεθυμώσατε. — κ. Κ. Γουν.
Καὶ τὰ δύο θὰ δημοσιεύθωσι.

ὅτι τὸν ἦρην ἔπραξεν ὅρις τὸν ὄριον τρέγει
ἦταν τὸ στόμα τ' ἀνοιχτὸν καὶ ὅρις ἐπῆεν ἔσσω,
καὶ νασου καὶ τὴν λυερῆν στὴν βρῦσιν καταβαίνουσι.

Ἄκομα νεὸς ἀνύστερναν ἄκομα νεὸς ἐλάξαν
Καὶ παρ' καὶ τὰ μουλάρκα μου καὶ μὲ τὰς πρᾶματεῖς μου
καὶ παρ' καὶ τὸ ζωνάρι μου καὶ οὐλας τὰς ὀλορηαῖς μου,
καὶ πούλητ' τὰ μουλάρκα μου καὶ μὲ τὰ κούλυφά μου
καὶ τρεῖς καὶ μαχάριζε καὶ λῆς τ' ὄνομαν μου.

Ὁ κ. Γρουπάρης ἔγραψε παρόμοιο ποίημα στὴ σειρά
ποῦ ἔχει γιὰ τίτλο «Ἀπὸ τὸ ἐρωτικὸν βιβλίον τοῦ Τρυ-
φῶνος καὶ τῆς Χρυσόφουδου καὶ τίς:

Ἦλθεν ἀπ' τὴν πόλιν νεὸς πρᾶματευτῆς
μὲ διαλεχτῆ, πρᾶματεῖα,
μ' ἀσημικὰ καὶ χρυσικὰ
καὶ μὲ γλυκὰ καὶ μαῦρα μάτια.
Κ' οἱ νεὸς ποθοπλανεῖζον τοῦ χμοῖου
στὶς πόρτες καὶ στὰ παραθύρια,
κ' οἱ παυτομένες
ξενυχτῶν γιὰ τὰ σμυγτὰ γκαρτὰ τοῦ κούδικ.

ΠΡΟΚΛΗΣ Δ. ΠΑΙΟΠΟΥΛΟΣ
(ἀκολουθεῖ)

Tournant sa tête pâle entre ses cheveux bruns
Vers celui qu' envraient d' invincibles parfums,
Elle tendit sa bouche et ses prunelles claires.

Et sur elle courbé, l'ardent Imperator
Vit dans ses larges yeux, étoilés de points d' or,
Tout une mer immense où fuyaient des galères.

Καθὼς βλέπομε τὸ ἴδιο σμίξιμο τῶν μαλλιῶν γίνε-
ται, τὸ ἴδιο ἀγκάλισμα καὶ τὸ ἴδιο κοίταγμα μονάχα
μὲ τὴ διαφορά ὅτι ὁ Ρωμαῖος αὐτοκράτορας βλέπει στὰ
μάτια τῆς ἐρωμένης του θάλασσα μὲ γαλέρες, ἐνῶ ἡ
Πέρτα ἐρωμένη βλέπει στὴ μορφή τοῦ γέρου Δαρείου τὸ
γυῖό του.

Τίς ἴδιαι εἰκόνας, τίς ὁμοιότητες, τὰ ἴδια συναισθη-
ματα, τὰ ἴδια πάθη, τὰ ἴδια ξεπελειώματα τῶν συννέ-
των μπορεῖ νὰ τὰ βοεῖ κανεὶς ἄρθονα στὸν Ἕλληνα
καὶ στὸ Γάλλο ποιητῆ, ἅμα κάνει μὴ παραβολή. Κ' εἶνε
τέτοια συνέτα ἡ «Ροδόπη», «Ἐπνο», «Δάριος» «Κρίνος
καὶ Ψυχὴ» «Ὁ ὄρθος τῶν ψυχῶν» «Μακαβρῶ» κ' ἄλλα.

Κι' ὅσο προχωρεῖ στὴν ποίησίν του ὁ κ. Γρουπάρης,
τόσο τραβίεται ἀπ' τὸ ξένον. Γιὰ νὰ τὸ δείξω καλῆτερα
αὐτὸ βάνω ὀλόκληρα δύο ποιήματα, ποῦ τὸ ἓνα εἶνε τὸ
πρωτότυπο καὶ τὸ ἄλλο τὸ ἀντίγραφο τοῦ κ. Γρουπάρη.